

Lausunto Merisalin rakennuslupa-asiasta, Nunnakatu 14

Vanhankaupungin toimikunta 10.10.2023 § 4

937/10.03.00.01/2023

Valmistelija

Kaupunginarkkitehti Kaisa Äijö 2.10.2023

Merisalin laajennuksesta on jätetty rakennuslupahakemus, jossa haetaan lupaa rakentaa uusi laajennus keittiön aputiloille ja henkilökunnan sosiaalityötiloille. Lisäksi tehdään seuraavia muutoksia:

- Perustusten vahvistus (paalutus), pääosa alapohjasta uusitaan
- Keittiön varasto- ja aputilat muutetaan keittiötiloiksi, vähäisiä muutoksia muissa tiloissa
- Julkisivuissa ja vesikatolla (uusia IV-hormeja ja säleikköjä)
- Teknisissä järjestelmissä muutoksia, uusi rasvakaivo (tontin ulkopuolelle torialueelle)

Samalla anotaan ennalta-aloituslupaa ennen rakennusluvan lainvoimaisuutta.

Rakennusluvassa haetaan myös lupaa poiketa tontin rajasta ja rakennusalan sekä kerrosalan ylittämistä vähäisiltä osin, sekä rasvakaivon rakentamiselle torialueelle. Autopaikkoja ei osoiteta tontille.

Tontin rajan ja rakennusalojen ylittämisen poikkeamistarve johtuu teknisestä poikkeamasta kaavakartta-aineistossa. Tontin tilan rajallisuus edellyttää torialueen puolelle rakentamista ja autopaikkojen sijoittamista yleisille alueille.

Alueella on voimassa vuonna 2015 voimaan tullut Merisalin asemakaavamuutos Ak-348. Korttelin käyttötarkoitus on liikerakennusten korttelialue (KL). Kortteli sijaitsee valtakunnallisesti merkittävällä rakennetun kulttuuriympäristön alueella (RKY), jolla rakennusten ja ympäristön kulttuurihistorialliset arvot ja ominaispiirteet tulee säilyttää. Erityismääräyksissä määrätään mm. seuraavaa:

Kaikissa luvanvaraisissa toimenpiteissä tulee erityistä huomiota kiinnittää siihen, että hanke soveltuu Naantalien Vanhankaupungin historialliseen kaupunkikuvaan, sen katu-, kortteli- ja pihakokonaisuuteen eikä toimenpiteellä turmella kaupunginosan tai sen eri osa-alueiden historiallista omaleimaisuutta tai kaupunkikuvaa.

Lisäksi edellytetään, että korjausten ja muutosten tulee soveltua eri rakennusosien ominaisuuksien ja yksityiskohtien sekä rakennusmateriaalien ja värien puolesta ympäristöön ja historialliseen kaupunkikuvaan. Lisäksi edellytetään myös alkuperäisen tai luonteenomaisen tilajaon ja kiinteän sisustuksen säilyttämistä.

Kaavamerkinnällä sr-rky määrätään, että Laajennusosan on julkisivujäsentely, kattomuodon, materiaalin ja värin puolesta sovellettava arkkitehtonisesti vanhaan ympäristöön. Rakennus- ja toimenpideluvan hakemisen yhteydessä on museoviranomaiselle ja Vanhankaupungin toimikunnalle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.

Kaavamääräykset ilmenevät kokonaisuudessaan Asemakaavaoteliitteestä.

Liite 1, vanhankaupungin tmk 10.10.2023

Merisali valmistui kylpylän vanhan kokoussalin paikalle vuonna 1899 kylpylän seurustelu- ja kokoontumistilaksi. Saliin/salonkiin liittyy kaksi musiikkilehteriä ja näyttämö. Vanhassa historiatekstissä mainitaan vanhan kylpylaitoksen olleen maalattu vaalealla öljyvärillä ja että 1890-luvun lopulla rakennuksissa muotiin tuli keltainen alunaväri, valkoinen öljyväri sekä sekoiteväri. Merisalia ei tekstissä erikseen tosin mainita. Vanhoista valokuvista käy ilmi, että salin ja sisätilojen väritys on ollut vaalea.

Rakennus on kulttuurihistoriallisesti valtakunnallisesti arvokas. Rakennusta on muutettu ja laajennettu useaan otteeseen eri vuosikymmenillä. Viimeisimpänä laajennuksena v. 2015 on toteutettu keittiö- ja WC-tiloja aiemman avokuistin osalle rakennuksen eteläpäädyssä.

Suunnitelmat on laatinut arkkitehtitoimisto AD.CE Suunnittelu Oy. Suunnittelussa on otettu huomioon tulevan toimijan peruskorjaus- ja laajennustarpeet Merisalin toiminnalliseksi uudistamiseksi. Hakijana olevan Naantalın kaupungin teettämistä suunnitelmista on pyydetty Alueellisen vastuumuseon ja Vanhankaupungin toimikunnan lausunnot.

Liitteenä on Asemapiirros, pohjapiirroksset sekä julkisivupiirroksset.

Liite 2, vanhankaupungin tmk 10.10.2023

Liitteenä Alueellisen vastuumuseon lausunto arkeologisesta tutkimustarpeesta.

Liite 3, vanhankaupungin tmk 10.10.2023

Kiinteistöpäällikkö Pekka Alm on paikalla asiantuntijana.

Esittelijä

Kaupunginarkkitehti

Päätösehdotus

Vanhankaupungin toimikunta antaa Merisalin lupa-asiasta seuraavan lausunnon.

Merisalin rakennus on kulttuurihistoriallisesti valtakunnallisesti arvokas rakennus, jonka muutostöissä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta rakennusosien ominaisuuksien, julkisivujäsentelyn ja yksityiskohtien sekä rakennusmateriaalien ja värien sovittamiseksi ympäristöön ja historialliseen kaupunkikuvaan. Tilajaossa tulee huolehtia Merisalin tunnuspiirteen, pääsalin ja siihen kiinteästi tilallisesti kytkeytyvien tilojen luonteen säilymisestä.

Laajennusosan julkisivujäsentely, kattomuoto, materiaalit ja aukotukset mukailevat rakennuksen alkuperäistä arkkitehtuuria. Tekniset laitteet (iv-ritilät) tulee sijoittaa julkisivuun mahdollisimman hienovaraisesti ja niiden sijoittaminen osana ikkuna-aukoksia tuleekin arvioida osana värityssuunnitelmaa. Rakennukseen tehtävät muutokset apu- ja sivutiloissa ovat edellytys toimivuuden parantamiseksi. Rakennuksen alkuperäinen symmetria on muuttunut jo aiemmissa laajennuksissa ja nyt tehtävä laajennusosa pidentää rakennusta ja muuttaa hahmoa sekä

symmetriaa edelleen jonkin verran. Tämä vaikutelma korostuu erityisesti Nunnakadun puolella. Meren puolelta tarkasteltuna laajennusosat jäävät verannan ja esiintymislavan taakse, jolloin Merisalille tunnusomaisen verannan merkitys ja asema kaupunkikuvallisesti merkittävästä katselusuunnasta eivät merkittävästi muutu. Kokonaishahmo ja arkkitehtonisesti merkitykselliset aiheet ovat edelleen tunnistettavia.

Lupa-asiakirjoissa todetaan, että julkisivujen väri on keltainen, kuten vanha. Merisalin väritys on aiemmin tehtyjen muutosten yhteydessä vaihdellut ja värityksessä on edelleen nähtävissä joitain aiempia kerrostumia. Värityksessä tulee päävärien sävykerrostumat selvittää riittävällä tarkkuudella ja laatia värityssuunnitelma, jossa värien sävyt ja vaaleusaste voidaan määritellä parhaalla mahdollisella tavalla siten, että historiallinen tunnistettavuus vahvistuu. Uusi värityssuunnitelma on hyväksyttävä vastuumuseolla.

Suunnitelmassa on huolehdittu tilajaossa siitä, että päätilojen, salin ja siihen kiinteästi liittyvien näyttämön ja musiikkilehterien hierarkia ja tunnistettavuus säilyy. Erityisesti on hyvä tunnistaa myös saliin tuotavien kiinteiden tarjoilukalusteiden sijoittamisen merkitys salin edustavuuden säilymiselle. Suunnitelmissa esitetty keskitetty kiintokalusteiden sijoittaminen eheälle seinälle tukee tätä ratkaisuna. Sisätilojen väritys tulee sisällyttää laadittavaan värityssuunnitelmaan.

Asemakaavassa määrätään tilajaon lisäksi, että kiinteä sisustus kuten ovet, listat, paneloinnit ym. tulee säilyttää. Lisäksi aiemmin tavoitteiden vastaisesti suoritettujen toimenpiteiden tulee entistää korjaus- ja muutostöiden yhteydessä. Rakennusluvassa esitetään perustusten vahvistamista, jonka yhteydessä myös lattiarakenteet uusitaan. Lattian uusimisessa on noudatettava entistämisperiaatetta ja erillissuunnitelma on hyväksyttävä vastuumuseolla.

Kaupunkikuvallisesti kortteli eheytyy, kun nyt tontin rajalla oleva aita puretaan ja katutila rajautuu rakennuksella. Asemakaavassa edellytetään katujulkisivupiirustusten laatimista siten, että myös viereisten rakennusten julkisivut esitetään. Täältä osin lupahakemusta tulee täydentää.

Vanhankaupungin toimikunta päättää puoltaa Merisalin laajennuksen rakennuslupaa edellä mainituin ehdoin.

Kokouskäsittely

Tanja Ratilainen liittyi kokoukseen etäyhteydellä asian käsittelyn ajaksi.

Päätös

Kaupunginarkkitehdin päätösehdotus hyväksyttiin.